

Sveriges
Kommuner
och Landsting

Cirkulärnr: 2005:53
Diariernr: 2005/1300
Handläggare: Jan Söderström
Avdelning: Tillväxt och samhällsbyggnad
Sektion/Enhet: Kommunal Teknik
Datum: 2005-05-30
Mottagare: Kommunstyrelsen
Tekniska kontoret (motsv)
Rubrik: Samverkan mellan kommuner i vatten- och
avloppsfrågor

CIRKULÄR 2005:53

2005-05-30

Tillväxt och samhällsbyggnad
Kommunal Teknik
Jan Söderström

Kommunstyrelsen
Tekniska kontoret (eller motsvarande)

Samverkan mellan kommuner i vatten- och avloppsfrågor

Det finns idag ett stort intresse i kommunerna för att utveckla samverkan i VA-verksamheten, men det har hittills saknats en vägledning som kan ge hjälp med praktiska frågor. Sveriges Kommuner och Landsting har därför tillsammans med branschorganisationen Svenskt Vatten tagit fram skriften ”**Va i samverkan – samverkansformer inom vatten- och avloppsförsörjning**”. Den beskriver styrkor och svagheter med olika samverkansformer och redovisar erfarenheter från de senaste decennierna. Den går igenom juridiska och strategiska frågor som ansvariga politiker och tjänstemän bör förhålla sig till inför ett samverkansbeslut.

Alla organisationer möter förr eller senare utmaningar som gör att den organisatoriska lösning man har för tillfället ifrågasätts, både när det gäller *vad* man gör och *hur* man gör det. Till dagens utmaningar för VA-sektorn hör frågor om kompetensförsörjning, investeringsbehov på grund av skärpta miljö- och kvalitetskrav, reinvesteringsbehov i ledningsnätet, nya krav från kunder och ägare, samt förändrad ansvarsfördelning på grund av vattenplanering i avrinningsområden med anledning av EG:s ramvattendirektiv.

Samverkan som ett sätt att möta utmaningar

Skriften handlar mest om *samverkan* som ett sätt att tackla utmaningarna. Samverkan är inte identiskt med sammanslagning, utan kan bestå av samarbete i många olika former. Samverkan kräver kunskap, reflektion och handling och är inget man kan kasta sig huvudstupa in i. Processen, själva vägen till samverkan, kan vara krokig och problematisk. Att samverkansprocessen kan se olika ut illustreras i skriftens fyra praktiska exempel som representerar olika grad av interkommunal samverkan:

- Helsingborgs stad som sköter delar av VA-verksamheten åt grannkommunen Åstorp i en gemensam nämnd.

- Roslagsvatten AB som distribuerar dricksvatten och renar avloppsvatten för alla kommunalt anslutna kunder i Österåker, Vaxholm, Vallentuna och Knivsta. Dessa kommuner är tillsammans med Danderyd och Täby bolagets ägare.
- Stockholm Vatten AB, ett kommunalägt bolag som ägs av Stockholm stad och Huddinge kommun.
- Bergslagens kommunalteknik, ett kommunalförbund som bland annat ansvarar för VA i de fyra bergslagskommunerna Hällefors, Lindesberg, Ljusnarsberg och Nora.

Andra sätt att möta utmaningar

Men samverkan mellan kommuner är inte enda sättet att anpassa sig och möta framtida utmaningar. Man kan tänka sig flera olika lösningar. Exempelvis kan enskilda kommuner fortsätta att driva VA i egen regi och målmedvetet arbeta med att förbättra effektiviteten i den egna organisationen i stället för att bli effektivare tillsammans med andra. Det finns en bred repertoar av effektiviseringsverktyg att arbeta med, alltifrån management och marknadsutnyttjande till investeringar i ny teknik.

Marknadsutnyttjande, till exempel upphandling av produkter och tjänster, kan vara ett verktyg för att uppnå högre effektivitet både om man väljer att driva VA i egen regi eller i en samverkansform. I skriften illustreras detta med exemplet Norrtälje kommun, där det privata bolaget Veolia Water AB sedan den 1 januari 2002 sköter driften av vatten och avlopp.

Skriften kan beställas på tfn 020-31 32 30, fax 020-31 32 40 eller på förbundens nätbokhandel www.skl.se, välj Publikationer. Priset är 145 kronor + moms. För fem ex eller fler är priset 95 kronor per styck. Beställningsnummer är 91-7164-031-2. Direktlänk till skriften:

http://uno.svekom.se/skpubl/publdoc.jsp?searchpage=/dummy&search_titn=%2236657%22&db=KATA&from=1&toc_length=20&currdoc=1

Sveriges Kommuner och Landsting
Tillväxt och samhällsbyggnad

Ulf Johansson

Jan Söderström

Bilaga: Va i samverkan – samverkansformer inom vatten- och avloppsförsörjning